

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.11.2017, sp. zn. 11 Tdo 1380/2017, ECLI:CZ:NS:2017:11.TDO.1380.2017.1

Číslo: 17/2018

Právní věta: Odvolací soud nemůže v neveřejném zasedání postupem podle § 263 odst. 1 písm. b) tr. ř. k odvolání podanému též proti výroku o vině rozhodnout podle § 258 odst. 1, 2 tr. ř. a zrušit napadený rozsudek jen ve výroku o trestu a v tomto rozsahu věc vrátit soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí s tím, že odvolání proti výroku o vině nepokládá za důvodné. Takto lze rozhodnout pouze ve veřejném zasedání, a neučiní-li tak odvolací soud, může tím založit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.11.2017

Spisová značka: 11 Tdo 1380/2017

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důvod dovolání, že byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněného, Neveřejné zasedání, Řízení o odvolání

Předpisy: § 258 odst. 1 tr. ř.

§ 258 odst. 2 tr. ř.

§ 263 odst. 1 písm. b) tr. ř.

§ 265b odst. 1 písm. d) tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněného M. H. zrušil ohledně tohoto obviněného rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 4. 2017, č. j. 12 To 15/2017-1442, i jemu předcházející rozhodnutí, a to rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 12. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1308, a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 11. 2016, č. j. 12 To 89/2016-1157, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Vrchnímu soudu v Praze přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 12. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1308, byl obviněný M. H. uznán vinným pod body 1)-4) zločinem nedovolené výroby a jiného nakládání s

omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, zčásti dokonaným, zčásti nedokonaným, ukončeným ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, za což byl podle § 283 odst. 3 tr. zákoníku odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání osmi roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 70 odst. 2 písm. a), b) tr. zákoníku mu byl dále uložen trest propadnutí věci, a to věci blíže specifikovaných na str. 5-13 výroku rozsudku. Podle § 101 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku bylo vysloveno též zabránění věci.

2. Stalo se tak na podkladě skutkových zjištění, že:

1) obvinění M. H. a M. M.

od blíže nezjištěné doby, nejméně od července roku 2013 do zadržení policejním orgánem dne 8. 12. 2015, postupně v prostorách rodinného domu v obci S., v domě - zemědělské usedlosti v obci R. u H. a obviněný M. H. sám v rodinném domě - zemědělské usedlosti v obci T., a dále oba společně v rodinném domě v obci O., vše v Pardubickém kraji, zřídili pěstírny konopí setého indického, v nichž skrytým vnitřním způsobem za využití sofistikovaných botanických a technických prostředků, a to speciálních živných roztoků, zavlažovacích zařízení, předradníků, výbojkových svítidel a ventilačních potrubí vzduchotechniky s uhlíkovými filtry pěstovali v pěstebních stanech za takto uměle vytvořených podmínek rostliny konopí setého indického v úmyslu získat vysoce prošlechtěný kultivar konopí s vysokým obsahem kanabinoidních látek za účelem jeho následného sklizení a sušení do stavu způsobilého ke spotřebě jako drogu marihuany obsahující vysoký podíl psychotropní látky delta-9-tetrahydrokanabinol, celkem provedli nejméně 9 sklizní, z nichž získali nejméně 22 kg marihuany v hodnotě 1 870 000 Kč při prodejní ceně 85 Kč za 1 gram drogy, vyrobenou drogu následně M. H. distribuoval dalším osobám a ze zisku vyplácel M. M.; ke dni zadržení takto pěstovali celkem 568 kusů rostlin konopí setého indického v různých fázích vývoje o výšce 10 až 70 cm, a to v pěstírně ve S. 270 rostlin konopí o výšce 10 až 30 cm, v pěstírně v R. u H. 200 rostlin konopí o výšce 7 až 10 cm a v pěstírně v O. 98 ks rostlin konopí o výšce 25 až 70 cm, ze kterých bylo možno získat celkem nejméně 30 467 gramů upotřebitelné sušiny s obsahem THC nejméně 15,47 % hmotnostních s dalším předpokládaným ziskem nejméně 2 589 695 Kč při prodejní ceně 85 Kč za 1 gram drogy,

2) obvinění M. H. a M. M.

v době nejméně od prosince 2014 do zadržení policejním orgánem, společně s již odsouzeným D. F. dne 8. 12. 2015 v rodinném domě v obci Ch., Pardubický kraj, zřídili pěstírnu konopí setého indického, v níž skrytým vnitřním způsobem za využití sofistikovaných botanických a technických prostředků, a to speciálních živných roztoků, zavlažovacích zařízení, předradníků, výbojkových svítidel a ventilačních potrubí vzduchotechniky s uhlíkovými filtry pěstovali ve 2 pěstebních stanech za takto uměle vytvořených podmínek rostliny konopí setého indického v úmyslu získat vysoce prošlechtěný kultivar konopí s vysokým obsahem kanabinoidních látek za účelem jeho následného sklizení a sušení do stavu způsobilého ke spotřebě jako drogu marihuany obsahující vysoký podíl psychotropní látky delta-9-tetrahydrokanabinol, přičemž provedli nejméně 2 sklizně, z nichž získali nejméně 6 kg marihuany v hodnotě 510 000 Kč při prodejní ceně 85 Kč za 1 gram drogy, vyrobenou drogu následně M. H. distribuoval dalším osobám v Pardubickém kraji a ze zisku vyplácel M. M. a D. F.,

3) obvinění M. H. a P. H.

v době nejméně od června 2013 do zadržení policejním orgánem dne 8. 12. 2015 ve skladových prostorách domu - objektu bývalého hostince v obci T., Pardubický kraj, zřídili pěstírnu konopí setého indického, v níž skrytým vnitřním způsobem za využití sofistikovaných botanických a

technických prostředků, a to speciálních živných roztoků, zavlažovacích zařízení, předradníků, výbojkových svítidel a ventilačních potrubí vzduchotechniky s uhlíkovými filtry pěstovali za takto uměle vytvořených podmínek rostliny konopí setého indického v úmyslu získat vysoce prošlechtěný kultivar konopí s vysokým obsahem kanabinoidních látek za účelem jeho následného sklizení a sušení do stavu způsobilého ke spotřebě jako drogu marihuany obsahující vysoký podíl psychotropní látky delta-9-tetrahydrokanabinol, postupně provedli nejméně 10 sklizní s celkovým výnosem asi 50 kg marihuany v hodnotě nejméně 4 250 000 Kč při prodejní ceně 85 Kč za 1 gram drogy, vyrobenou drogu následně M. H. distribuoval dalším osobám a ze zisku vyplácel P. H., ke dni zadržení pěstovali 46 rostlin konopí setého indického v různých fázích vývoje o výšce 13 až 40 cm, ze kterých bylo možno získat celkem nejméně 1 642,9 gramů upotřebitelné sušiny, a již sklidili a sušili dalších 416 rostlin konopí setého indického o velikosti 80 cm, z nichž bylo možno získat 6 062 gramů upotřebitelné sušiny s obsahem THC nejméně 11,3 % hmotnostních, s dalším předpokládaným ziskem nejméně 654 840 Kč při prodejní ceně 85 Kč za 1 gram drogy,

4) obviněný M. H.

- v době od blíže nezjištěného dne roku 2013 do listopadu 2015, v místě svého trvalého bydliště v O. a v areálu S. v P. poskytl postupně výměnou za různé věci nebo služby v desítkách případů celkem asi 500 g marihuany F. S.,

- v době od počátku roku 2015 do listopadu 2015 na parkovišti u obecního úřadu v obci O. prodával v množstvích od 100 g do 500 g, v jednom případě v množství 2 kg, marihuany za cenu 85 Kč za 1 g J. Š., a celkem mu tak prodal nejméně 5 kg marihuany za částku 400 000 Kč,

- v období od června do července 2015 v obci O. a na dalších neustanovených místech okresu P. daroval nejméně v 5 případech marihuany v celkovém množství 5-10 g D. K.,

- v období od jarních měsíců roku 2013 do zadržení policejním orgánem dne 8. 12. 2015 v P. u K. v ul. S. K. N., v O. a na dalších místech Pardubického kraje prodal prostřednictvím P. H. v roce 2013 ve dvou případech vždy 30 ks, v roce 2014 ve 4 případech vždy 60 až 80 ks a v roce 2015 ve 4 případech 60 až 80 ks a v 1 případě 150 ks řízků konopí setého indického odrůdy Heis J. M., a to za cenu 70 Kč za 1 rostlinu, a celkem mu tak prodal v 11 případech konopí seté indické v počtu nejméně 770 rostlin za částku nejméně 53 900 Kč.

3. Tímto rozsudkem bylo rozhodnuto o vině a trestech ohledně obviněného M. M. a obviněného P. H.

4. O odvoláních, která proti výše citovanému rozsudku podali jednak obviněný M. H., a to do výroku o vině a uložených trestech, zúčastněná osoba M. K., a jednak ve prospěch i v neprospěch obviněných M. H. a M. M. státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové, a to proti výrokům o uložených trestech propadnutí věci, rozhodl Vrchní soud v Praze dovoláním napadeným rozsudkem ze dne 11. 4. 2017, sp. zn. 12 To 15/2017, tak, že z podnětu odvolání obviněného M. H., zúčastněné osoby M. K. a státního zástupce podle § 258 odst. 1 písm. b), d), e), odst. 2 tr. ř. ohledně obviněných M. H. a M. M. napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu. Současně podle § 259 odst. 3 písm. a) tr. ř. sám nově rozhodl tak, že obviněného M. H. za zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, zčásti dokonaný, zčásti ukončený ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, jímž byl shledán vinným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 6. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1077, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 11. 2016, č. j. 12 To 89/2016-1157, odsoudil podle § 283 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání osmi let, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku zařadil do věznice s ostrahou. Podle § 70 odst. 2 písm.

a), b) tr. zákoníku obviněnému uložil trest propadnutí věci blíže specifikovaných ve výroku rozsudku. Dále podle § 101 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku odvolací soud též rozhodl o zabrání v rozsudku uvedených věcí.

5. Tímtož rozsudkem soud druhého stupně rovněž nově rozhodl o trestech ohledně obviněného M. M.

6. Z hlediska rekapitulace dosavadního průběhu řízení je třeba již na tomto místě připomenout, že ve věci obviněného M. H. krajský soud poprvé rozhodoval rozsudkem ze dne 29. 6. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1077. K odvolání obviněného M. H., které podal proti výroku o vině i trestu, a k odvolání státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové podanému v neprospěch obviněných M. H., M. M. a P. H., a to jen proti výrokům o uložených trestech, Vrchní soud v Praze, jako soud odvolací, usnesením ze dne 3. 11. 2016, č. j. 12 To 89/2016-1157, v neveřejném zasedání „... v řízení podle § 263 odst. 1 písm. b) tr. ř. ...“ rozhodl tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), e), odst. 2 tr. ř. z podnětu odvolání obviněného M. H. a státního zástupce částečně zrušil rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 6. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1077, ohledně obviněných M. H., M. M. a P. H., a to u všech těchto obviněných jen ve výrociích o uložených trestech, a podle § 259 odst. 1 tr. ř. věc vrátil soudu prvního stupně s tím, aby ji znovu rozhodl. V návaznosti na to pak Krajský soud v Hradci Králové výše již citovaným rozsudkem ze dne 21. 12. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1308, rozhodl znovu o vině a o trestech u obviněných M. H., M. M. a P. H.

II.

Dovolání obviněného a vyjádření k němu

7. Proti citovanému rozhodnutí odvolacího soudu podal obviněný M. H. prostřednictvím svého obhájce dovolání, v němž uplatnil dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. d), g), h), k), l) tr. ř. Pokud jde o důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř., namítal, že v řízení předcházejícím napadenému rozsudku, tj. v řízení konaném u Vrchního soudu v Praze k projednání jeho prvního odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně ze dne 29. 6. 2016, byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněného ve veřejném zasedání, neboť toto se vůbec nekonalo. Proto nebyl přítomen rozhodování odvolacího soudu dne 3. 11. 2016, kdy bylo projednáno jeho odvolání, směřující též proti výroku o vině. Je přesvědčen, že pro rozhodnutí odvolacího soudu o jeho odvolání v neveřejném zasedání nebyly splněny zákonné podmínky a nesouhlasí, že tímto způsobem bylo s odkazem na ustanovení § 263 odst. 1 písm. b) tr. ř. „projednáno“ jeho odvolání proti výroku o vině. Odvolací soud opomněl, že rozhodoval o odvolání podaném jeho osobou i proti výroku o vině, a přesto postupoval podle § 258 odst. 1, 2 tr. ř. V otázce viny odvolací soud nezjistil vady, které by nebylo možno odstranit v rámci jednání u odvolacího soudu, a tak se tato část usnesení nemohla týkat něčeho, co bylo rozhodnuto, aniž proběhlo veřejné zasedání. Odvolací soud tak považuje za rozhodnutou otázku viny, ačkoliv by pro tuto část řízení byly splněny podmínky pro konání veřejného zasedání, které ovšem nenařídil. Domnívá se tedy, že pokud se osobně nemohl účastnit projednání svého odvolání ve veřejném zasedání a nemohl vznést své stanovisko k otázce vině, o níž bylo rozhodnuto bez něho, tak byl bezesporu zkrácen na svých právech. S ohledem na výše rozvedenou dovolací námitku obviněného lze již jen ve stručnosti konstatovat, že v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1. písm. g) tr. ř. obviněný především namítal, že soudy zjištěné jednání není mu přisouzeným trestným činem podle § 283 tr. zákoníku, nanejvýš by se mohlo jednat o přípravu k takovému trestnému činu. Zdůraznil, že sice pěstoval konopí, ale tuto činnost nelze ztotožňovat s výrobou omamné nebo psychotropní látky, přičemž ve skutkové větě rozsudku není žádná jeho jiná výrobní činnost popsána. Má za to, že popis skutku se vztahuje toliko k pěstování rostlin a k provozu pěstírny, nikoli k výrobě drogy ve smyslu § 283 odst. 3 tr. zákoníku. Ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. dovolatel vytýkal, že uložený trest odnětí svobody je v hrubém nepoměru v porovnání s tresty spoluobviněných M. M. a P. H., a proto jej pokládá za trest uložený mimo trestní sazbu. Zdůrazňuje, že u něj byly splněny podmínky pro mimořádné snížení trestu ve smyslu § 58 tr. zákoníku, stejně jak tomu bylo v případě ostatních spoluobviněných. Taktéž upozorňuje na

nepřípustnost uloženého trestu propadnutí věci podle § 70 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, neboť byl vysloven též ohledně některých věcí, jež nejsou jeho vlastnictvím. V rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. ř. obviněný napadá výrok o uloženém trestu propadnutí věci s tím, že je neúplný, neboť některé věci, kterých se má tento trest týkat, nejsou ve výroku rozsudku individuálně specifikovány a výrok o jejich propadnutí je v zásadě nepřezkoumatelný. Nesprávným shledává i výrok o zabrání věci podle § 101 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, neboť při zabrání věci musí být výslovně označena osoba (pokud je známa), které se zabrání týká a která má mít postavení zúčastněné osoby, což se v daném případě nestalo. Namítá též, že v napadeném rozsudku vrchního soudu chybí výrok ohledně odvolání zúčastněné osoby M. K., přičemž vzhledem k uloženému trestu propadnutí věci se jej absence tohoto výroku bezprostředně dotýká. Pokud jde o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., obviněný má za to, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 12 To 89/2016, vlastně nebylo rozhodnuto o jím podaném odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně ze dne 29. 6. 2016, což dovozuje též z toho, že v něm absentuje zamítavý výrok ohledně jeho odvolání, stejně jako výrok, že „v ostatním (ohledně viny) rozsudek zůstává v platnosti“. Jestliže Krajský soud v Hradci Králové rozhodl o vině i v rozsudku ze dne 21. 12. 2016, pak nejde o výrok duplicitní, jak má za to vrchní soud, který se z tohoto důvodu nesprávně odmítl zabývat jeho odvoláním proti výroku o vině. Obviněný závěrem dovolání navrhl, „... aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 4. 2017, sp. zn. 12 To 15/2017, a zrušil i další rozhodnutí obsahově navazující (rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové, sp. zn. 9 T 6/2016, a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 12 To 89/2016) a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Krajskému soudu v Hradci Králové nové projednání a rozhodnutí ve věci“.

8. Z vyjádření státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“) k podanému dovolání předně vyplývá, že v dané věci došlo k netypickému procesnímu postupu, kdy v důsledku způsobu rozhodování odvolacího vrchního soudu výroky o vině a o trestu nabyly právní moci odděleně. Z hlediska dovolacího řízení poukázal na doktrinální výklad, který v takové situaci dovozuje, že i v případě, že výrok o vině nabyl právní moci samostatně v dřívější fázi řízení a teprve následně je rozhodováno o trestu, plyne lhůta k podání dovolání též proti výroku o vině až od doručení později učiněného rozhodnutí o oddělitelném výroku o trestu (srov. ŠÁMAL, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 3143). Státní zástupce má za to, že v nyní předkládané věci je obviněný oprávněn namítat nesprávnost výroku o vině přesto, že nyní napadeným rozsudkem nebyl tento výrok již přezkoumáván, a s ohledem na to, že výrok o vině nabyl právní moci již dříve na podkladě usnesení vrchního soudu ze dne 3. 11. 2016, ani nebyl odvolací soud povinen jej přezkoumávat. Ve vztahu k uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. státní zástupce uvedl, že tento dovolací důvod, který je dán tehdy, pokud se konalo hlavní líčení nebo veřejné zasedání v nepřítomnosti obviněného, ač měla být jeho přítomnost umožněna nebo zajištěna, byl jím uplatněn důvodně, neboť tímto byl zkrácen na svém právu, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti, a mohl se tak vyjádřit ke všem prováděným důkazům (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Dle názoru státního zástupce je tak třeba pod uvedený dovolací důvod podřadit i situaci, pokud bylo rozhodováno v neveřejném zasedání, ačkoli s ohledem na povahu věci mělo být konáno zasedání veřejné, jak k tomu došlo v nyní předkládané věci rozhodnutím Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 12 To 89/2016, když i takovýmto postupem bylo podstatným způsobem zasaženo do práva obviněného na projednání věci v jeho přítomnosti. Ačkoli ustanovení § 263 odst. 1 písm. b) tr. ř. umožňuje zrušení napadeného rozhodnutí v neveřejném zasedání též v případě, je-li zřejmé, že vadu nelze odstranit ve veřejném zasedání, toto dle názoru státního zástupce míří na situace, kdy lze předpokládat další postup v řízení, v jehož rámci bude mít obviněný možnost i nadále realizovat svá procesní práva. Nelze jej tedy užít tak, aby došlo ohledně určitého oddělitelného výroku k nastolení stavu právní moci, zvláště, jedná-li se o stěžejní výrok o vině. Poukazuje na to, že rozhodování v neveřejném zasedání je výjimkou z obecného pravidla, že o odvolání je třeba rozhodovat ve veřejném zasedání, a to v kontextu s ústavně zaručeným právem obviněného na projednání věci v jeho přítomnosti. Popsaným postupem vrchního

soudu však toto právo obviněného, jež je třeba považovat za komponent širšího ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces, nebylo důsledně respektováno, neboť vrchní soud fakticky obviněnému odňal možnost ve veřejném zasedání prezentovat své námitky proti výroku o vině. Citovaným rozhodnutím totiž vrchní soud nastolil právní moc výroku o vině, aniž měl obviněný možnost se k tomu osobně jakkoli vyjádřit. Pokud tedy vrchní soud při svém rozhodování ve věci vedené pod sp. zn. 12 To 89/2016 hodlal meritorně přezkoumat výrok o vině, měl tak učinit ve veřejném zasedání, k čemuž však nedošlo. Za tohoto stavu podle státního zástupce Vrchní soud v Praze již svým prvotním kasačním rozhodnutím ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 12 To 89/2016, zatížil řízení v dané věci vadou spočívající v porušení práva obviněného na projednání věci v jeho přítomnosti, kterou lze podřadit pod citovaný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. V návaznosti na to nemůže obstát jak na něj navazující rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 12. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1308, tak ani nyní napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 4. 2017, č. j. 12 To 15/2017-1442. Všechna tři uvedená rozhodnutí je tak dle názoru státního zástupce třeba procesně vyřešit, aby měl Vrchní soud v Praze možnost řádně a v přítomnosti obviněného projednat odvolání všech oprávněných osob proti prvotnímu rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 6. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1077.

III. Přípustnost dovolání

9. Nejvyšší soud jako soud dovolací se při posuzování podaného mimořádného opravného prostředku předně zabýval tím, zda je dovolání obviněného M. H. přípustné podle § 265a odst. 1, 2 tr. ř. a zda bylo podáno oprávněnou osobou v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1 tr. ř.).

Podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř. je dovolání přípustné proti pravomocnému rozhodnutí soudu druhého stupně ve věci samé, jímž se rozumí rozsudek, kterým byl obviněný uznán vinným a uložen mu trest, popřípadě ochranné opatření nebo bylo upuštěno od potrestání. Podle § 265e odst. 1 tr. ř. se dovolání podává u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje.

10. Citace těchto ustanovení je v posuzované věci namístě s ohledem na poněkud atypickou procesní situaci, kdy v důsledku rozhodování odvolacího soudu výroky o vině a o trestu nabyly ve vztahu k dovolateli právní moci odděleně (viz rekapitulace dosavadního průběhu řízení shora pod bodem 6. a dále též bod 15. tohoto usnesení).

11. Pokud je přípustnost dovolání podmíněna existencí pravomocného odsuzujícího rozsudku ve smyslu ustanovení § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř., pak pro účely dovolání není takovým rozsudkem rozhodnutí odvolacího soudu, který zrušil rozsudek soudu prvního stupně jen ve výroku o trestu a v tomto rozsahu vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení, a výrok o vině tak nabyl právní moci. Dále platí, že v takovém případě lze podat dovolání až poté, co nabyl právní moci i výrok o trestu, přičemž lhůta k podání dovolání i ve vztahu k již dříve pravomocnému výroku o vině se odvíjí od doručení pozdějšího rozsudku, kterým byl uložen trest (srov. např. DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. Trestní řád. Komentář. II. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2017, s. 450, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 2003, sp. zn. [6 Tdo 982/2003](#)). Jinak řečeno, v případě, že výrok o vině nabyl právní moci samostatně v dřívější fázi řízení a teprve následně je rozhodováno o trestu, plyne lhůta k podání dovolání též proti výroku o vině až od doručení později učiněného rozhodnutí o oddělitelném výroku o trestu (srov. ŠÁMAL, P. a kol.: Trestní řád II. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 3143).

12. Z výše uvedeného vyplývá, že v posuzované věci je obviněný M. H. oprávněn napadat též nesprávnost výroku o vině, ačkoliv dovoláním napadeným rozsudkem nebyl tento výrok

přezkoumáván a odvolací soud jej ani nebyl oprávněn (povinen) přezkoumávat, neboť výrok o vině obviněného M. H. nabyl právní moci již dříve, na podkladě pravomocného usnesení téhož soudu ze dne 3. 11. 2016. Proto dovolání obviněného směřující v jeho věci též proti pravomocnému výroku o vině je přípustné a z obsahu spisu vyplývá, že bylo podáno včas, tj. v zákonné lhůtě odvíjející se od doručení rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 4. 2017, a na místě k tomu určeném.

13. Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., bylo zapotřebí dále posoudit otázku, zda konkrétní argumenty, o něž je dovolání opíráno, naplňují obviněným uplatněné dovolací důvody, jejichž skutečná existence je základní podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř.

IV.

Důvodnost dovolání

14. Obviněný v podaném dovolání uplatnil dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. d), g), h), k), l) tr. ř. S ohledem na obsah podaného dovolání se Nejvyšší soud předně zabýval námitkami obviněného, které podřadil pod dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. Jeho existence je založena tím, že byla porušena ustanovení o přítomnosti obviněného v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání. Nejvyšší soud přitom shledal, že dovolací argumentace obviněného nejenže odpovídá posuzovanému dovolacímu důvodu, ale je i důvodná.

15. Lze znovu připomenout, že z obsahu trestního spisu Nejvyšší soud zjistil, že na obviněné M. H., M. M., P. H. a D. F. byla dne 4. 5. 2016 Krajským státním zastupitelstvím v Hradci Králové podána obžaloba, na jejímž podkladě Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 29. 6. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1077, uznal obviněného M. H. vinným zločinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, zčásti dokonaným, zčásti nedokonaným, ukončeným ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se dopustil výše již popsáním způsobem (viz skutková zjištění obsažená v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 12. 2016 - bod 2. tohoto usnesení) a mimo jiné jej odsoudil k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání sedmi roků se zařazením pro jeho výkon do věznice s dozorem. Rovněž rozhodl o vině a trestu obviněných M. M., P. H. a D. F. K projednání odvolání, která proti tomuto rozsudku podali jednak obviněný M. H., a to proti výroku o vině a trestu, jednak státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové v neprospěch obviněných M. H., M. M. a P. H., a to jen proti výrokům o jim uložených trestech, dne 3. 10. 2016 nařídil předseda senátu Vrchního soudu v Praze na den 1. 11. 2016 veřejné zasedání, ovšem pokynem ze dne 20. 10. 2016 zrušil již nařízené veřejné zasedání s tím, že věc bude projednána v neveřejném zasedání. O podaných odvoláních poté rozhodl Vrchní soud v Praze dne 3. 11. 2016 v neveřejném zasedání podle § 263 odst. 1 písm. b) tr. ř. tak, že usnesením č. j. 12 To 89/2016-1157 k odvolání obviněného M. H. a státního zástupce podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), e), odst. 2 tr. ř. zrušil ohledně obviněných M. H., M. M. a P. H. napadený rozsudek jen ve výrociích o uložených trestech a podle § 259 odst. 1 tr. ř. věc vrátil soudu prvního stupně s tím, aby ve věci učinil nové rozhodnutí. V návaznosti na to Krajský soud v Hradci Králové výše již citovaným rozsudkem ze dne 21. 12. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1308, nově rozhodl o vině a o trestech ohledně obviněných M. H., M. M. a P. H. Proti tomuto rozsudku podali odvolání jednak obviněný M. H., a to do výroku o vině i trestu, jednak ve prospěch i v neprospěch obviněných M. H. a M. M. do výroků o jim uložených trestech propadnutí věci státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové a dále zúčastněná osoba M. K. Vrchní soud v Praze o těchto odvoláních rozhodl rozsudkem ve veřejném zasedání dne 11. 4. 2017, sp. zn. 12 To 15/2017 (viz bod 4. tohoto usnesení), napadeným nyní projednávaným dovoláním obviněného M. H. S ohledem na výše popsanou procesní situaci i odvolací soud ve svém rozsudku ze dne 11. 4. 2017, č. j. 12 To 15/2017-1442, konstatoval, že meze jeho přezkumné činnosti byly limitovány (zúženy) v důsledku skutečnosti, že výroky o vině u obviněných M. H. a M. M. (ale i P. H.) jsou již pravomocné na základě rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 6. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1077, ve

spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 11. 2016, č. j. 12 To 89/2016-1157.

16. Jelikož Nejvyšší soud z níže rozvedených důvodů přisvědčil uplatněnému dovolacímu důvodu předpokládanému ustanovením § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř., tak i z důvodů procesní ekonomie nebylo třeba se zabývat ostatními dovolacími námitkami obviněného. V posuzovaném případě dovolatel totiž důvodně namítá, že bylo porušeno ustanovení o jeho přítomnosti v řízení před odvolacím soudem při projednání odvolání, které podal též proti výroku o vině. Odvolací soud o něm rozhodl dne 3. 11. 2016 v neveřejném zasedání, jehož se nemohl účastnit (§ 242 odst. 2 tr. ř.), ačkoliv v něm na podkladě obviněným podaného odvolání posuzoval též otázku viny, kterou vyslovil soud prvního stupně, a v tomto rozsahu jeho odvolání z věcných důvodů nevyhověl.

17. V takovém případě musí být přítomnost obviněného u jednání odvolacího soudu umožněna nebo zajištěna, a pokud se tak v rozporu s § 263 odst. 1 tr. ř. nestane, neboť odvolací soud věc vůbec neprojedná ve veřejném zasedání, ale rozhodne o ní v neveřejném zasedání, jde též o porušení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále též jen „Listiny“), v němž je obsažen jeden z ústavních principů, jimiž je garantováno právo na spravedlivý proces. Podle čl. 38 odst. 2 věty první Listiny má každý právo mimo jiné na to, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti, což je nutno v daných souvislostech vykládat tak, že každému, o jehož právech a povinnostech má být v soudním řízení rozhodnuto, musí být poskytnuta možnost osobně se účastnit jednání, v němž se rozhodne. Veřejné zasedání v řízení o odvolání tak, jak je v souladu i se zásadou dvouinstančního řízení upraveno trestním řádem, vyhovuje ústavně zaručenému právu obviněného, aby byla jeho věc projednána veřejně a v jeho přítomnosti, aby mohl osobně přednést své odvolací námitky, aby se případně mohl osobně vyjádřit k odvolacím námitkám jiného odvolatele, mohl navrhopvat provedení nových důkazů, aby se mohl osobně vyjádřit také ke všem již provedeným důkazům atd. Podle § 263 odst. 1 tr. ř. o odvolání rozhoduje odvolací soud zásadně ve veřejném zasedání, o jehož konání je třeba obviněného přinejmenším vyrozumět, jakožto osobu, která k jeho konání dala podnět podaným odvoláním, nebo která může být přímo dotčena rozhodnutím odvolacího soudu (srov. § 233 tr. ř.). V posuzované věci však odvolací soud veřejné zasedání k projednání podaných odvolání nenařídil, přičemž odvolání obviněného směřovalo i proti výroku o vině, resp. z blíže nejasných důvodů již nařízené veřejné zasedání zrušil s tím, že věc projedná v neveřejném zasedání, a v něm ponechal beze změny obviněným napadený výrok o jeho vině z prvostupňového rozsudku.

18. Podle § 263 odst. 1 písm. b) tr. ř. může odvolací soud též v neveřejném zasedání učinit rozhodnutí podle § 258 odst. 1 tr. ř., je-li zřejmé, že vadu rozsudku nelze odstranit ve veřejném zasedání. Ustanovení § 263 odst. 1 písm. b) tr. ř. lze aplikovat za předpokladu dalšího pokračování v řízení, v jehož rámci bude mít obviněný, resp. odvolatel možnost realizovat svá procesní práva, nikoli však tak, aby např. ohledně oddělitelného výroku o vině, který byl napaden podaným odvoláním, došlo rozhodnutím odvolacího soudu v neveřejném zasedání k nastolení stavu právní moci, zatímco jen ohledně výroku o trestu se u soudu prvního stupně pokračovalo v řízení. V neveřejném zasedání konaném o odvolání nelze postupem podle § 263 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušit napadený rozsudek z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 tr. ř. jen částečně podle § 258 odst. 2 tr. ř., tj. za situace, že je vadná jen oddělitelná část napadeného rozsudku (oddělitelný výrok rozsudku nebo jeho oddělitelná část), jestliže ve vztahu k ostatním, nezrušeným částem nebo výrokům je třeba učinit jiné rozhodnutí ve veřejném zasedání. V takovém případě odvolací soud musí odvolání projednat a rozhodnout o něm ve veřejném zasedání (k tomu srov. FENYK, J., CÍSAŘOVÁ, D., GRIVNA, T. a kol., Trestní právo procesní, 6. aktualizované vydání, Praha: Wolters Kluwer, a. s. s. 623). Proto odvolací nemůže v neveřejném zasedání postupem podle § 263 odst. 1 písm. b) tr. ř. k odvolání podanému též proti výroku o vině rozhodnout podle § 258 odst. 1, 2 tr. ř. a zrušit napadený rozsudek jen ve výroku o trestu a v tomto rozsahu věc vrátit soudu prvního stupně k novému rozhodnutí s tím, že odvolání proti výroku o vině nepokládá za důvodné. Takovým částečně zrušovacím rozhodnutím, vztahujícím se jen k výroku o trestu, nemůže odvolací soud současně fakticky rozhodnout o zamítnutí podaného

odvolání proti výroku o vině, aniž procesním stranám umožní účastnit se osobně projednání věci ve veřejném zasedání.

19. S ohledem na výše uvedené, v situaci, kdy o podaném odvolání obviněného M. H. bylo nesprávně rozhodováno v neveřejném zasedání, ačkoli mělo být konáno veřejné zasedání, je evidentně naplněn dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací při svém rozhodování dne 3. 11. 2016 pochybil, pokud v posuzované věci rozhodl, že o podaných odvoláních bude konáno neveřejné zasedání, ačkoliv si byl vědom, že obviněný ve svém odvolání napadl též výrok o vině, což sám i připustil konstatováním, že „... Nepřisvědčil ... argumentům obž. M. H., který jako jediný z oprávněných stran řízení svůj opravný prostředek směřuje i do výroku o vině“. V důsledku vadného postupu odvolacího soudu nemohl obviněný uplatnit svá procesní práva vyplývající zejména z ustanovení § 33 odst. 1 tr. ř. a z čl. 38 odst. 2 Listiny, a procesní postup odvolacího soudu se tak dostal do rozporu s právem obviněného na spravedlivý proces.

20. Vzhledem ke skutečnostem, které Nejvyšší soud shora vyložil a jednotlivě v předchozích odstavcích rozvedl, lze uzavřít, že vrchní soud zjevně již svým prvotním kasačním rozhodnutím ze dne 3. 11. 2016 zatížil řízení vadou spočívající v porušení práva obviněného M. H. na projednání věci v jeho přítomnosti ve smyslu uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. V návaznosti na to pak ve vztahu k tomuto obviněnému nemůže obstát ani na toto rozhodnutí navazující rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 12. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1308, stejně jako napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 4. 2017, č. j. 12 To 15/2017-1442, která je tak nutno rovněž zrušit. Pro úplnost lze znovu připomenout, že pokud dovolatel poukázal též na další v dovolání uplatněné námitky, Nejvyšší soud se vzhledem k výše uvedenému jimi nezabýval, neboť obviněný bude mít možnost je uplatnit už v novém odvolacím řízení.

21. Poněvadž Nejvyšší soud shledal dovolání obviněného M. H. důvodným, zabýval se i možností uplatnění zásady tzv. *beneficia cohaesionis* ve vztahu k ostatním spoluobviněným (§ 265k odst. 2 věta in fine, § 261 tr. ř.). Protože však v posuzované věci ostatní spoluobvinění proti odsuzujícímu rozsudku soudu prvního stupně ze dne 29. 6. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1077, odvolání nepodali, přičemž v jejich neprospěch podal odvolání státní zástupce pouze proti oddělitelnému výroku o trestu, ohledně kterého by jinak postup podle § 263 odst. 1 písm. b) tr. ř. sám o sobě nebyl vyloučen, a odvolací soud výrok o jejich vině nepřezkoumával, tak Nejvyšší soud jen na tomto místě konstatuje, že ve smyslu výše uvedených ustanovení těmto spoluobviněným neprospívá důvod, pro který Nejvyšší soud rozhodl ve prospěch dovolatele M. H.

22. Lze uzavřít, že Nejvyšší soud shledal, že mimořádný opravný prostředek opírající se o dovolací důvod předvídaný ustanovením § 265b odst. 1 písm. d) tr. ř. byl obviněným M. H. podán důvodně. Proto podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil ve vztahu k obviněnému M. H. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 4. 2017, č. j. 12 To 15/2017-1442, a ohledně tohoto obviněného i jemu předcházející rozhodnutí, a to rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 12. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1308, a usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 11. 2016, č. j. 12 To 89/2016-1157, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále podle § 265l odst. 1 tr. ř. Vrchnímu soudu v Praze přikázal, aby věc obviněného M. H. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

23. Úkolem Vrchního soudu v Praze jako soudu odvolacího, jemuž se předmětná věc vrací k dalšímu řízení, bude, a to při dodržení všech v úvahu přicházejících ustanovení trestního řádu, věc s největším urychlením (srov. § 2 odst. 4 věta druhá za středníkem tr. ř.) projednat v takovém rozsahu, aby mohl učinit zákonu odpovídající rozhodnutí. To znamená znovu řádně projednat odvolání obviněného M. H. a odvolání státního zástupce podané v neprospěch tohoto obviněného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 6. 2016, č. j. 9 T 6/2016-1077, a rovněž se vypořádat s námitkami, které obviněný uplatnil v dovolání.